

ψυχὴν τοῦ Κλεινίου τὸν ἔρωτα τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς μαθήσεως, ἀξιούσιν δικαίως δὲν εἶναι δυνατὸν οὔτε νὰ μανθάνῃ τις, οὔτε νὰ ἐπίσταται, καὶ οὗτοι οὐδεῖς ποτε ἀπατᾶται εἰς τὰς κρίσεις του. Ο δὲ ἀπεναντίας ὑποστηρίζει ἐν ἀμφοτέραις ταῖς μετὰ τοῦ Κλεινίου συνδιαλέξεσιν διτὶ μόνη ἡ ἐπιστήμη ἔχει ἀξίαν ἀπόλυτον καὶ ἀφοῦ ἐτέθη ὡς ὅμολογούμενον διτὶ διδακτόν ἐστιν ἡ *soφία*, διτὶ ἡ ἐπιστήμη μανθάνεται, προγενερεῖν ἀποδίξει διτὶ ἡ δύντως ἐπιστήμη ἐξ ἀνάγκης συνδυάζει ἐν ἔχυτῇ τὴν θεωρίαν μετὰ τῆς πράξεως. Όθεν ἐκ τῆς ἀντιπαραβολῆς ταύτης τῆς σοφιστικῆς πρὸς τὴν Σωκρατικὴν συνδιαλέξιν καταφαίνεται ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἐνότητη τοῦ Πλατωνικοῦ τούτου συγγράμματος. Οἱ σοφισταὶ ἐν τῇ εἰσαγωγῇ τοῦ διαλόγου προκαλούμενοι ὑπὸ τοῦ Σωκράτους προθύμως ἀναδέχονται νὰ ἐπιδείξωσι τὴν σοφίαν των ἀλλὰ τὸ πρώτον αὐτῶν δοκίμιον ἐκλαμβάνων δι Σωκράτης ὡς παιδιάν καὶ ἀστείσμὸν πρὸς τὸν νεανίσκον, ἀντιτάσσει καὶ αὐτὸς ἰδίαν ἐπέδειξε, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἀπομιμούμενοι τὸ παράδειγμά του ἐπιχειρήσωσι σπουδαίαν ἐπίδειξιν τῆς προτρεπτικῆς αὐτῶν σοφίας. Διατέλεσθαι δὲ ὁ Πλάτων εἰσάγει ἔκατέρους ἐναλλάξ ἐπιδεικνύντας τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας των; Ἰνα τέλερη τὴν ἀνυπολόγιστον διαφορὰν καὶ διάστασιν τὴν μεταξὺ τῆς ματαίας ἐκείνης καὶ παταγώδους τῶν σοφιστῶν συζήτησεως, ἥτις παρ’ οὐδὲν λογικούτερη τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἡθικότητα ἐνασμενίζεται ἀπλῶς ἐρίζουσα διὰ κενῶν τύπων καὶ ἀμφιβόλων λέξεων, καὶ τῆς συντόνου ἐκείνης καὶ ἐμβριθοῦς διδασκαλίας τοῦ Σωκράτους, ἥτις δεσχολουμένη περὶ τὴν βασιλίδα τῶν ἐπιστημῶν τὴν ἐν ἔχυτῃ περιλαμβάνουσαν τὸν πλήρη ἀρετὴν καὶ τὴν ἀκροτάτην πολιτικὴν τέχνην, ἐπιδιώκει τὴν εἰς τοὺς νέους διάδοσιν γονίμων καὶ θετικῶν γνώσεων.

Οὐεν κατὰ τὴν ἐπίδειξιν ταύτην ἡ ὑπὸ τοῦ Σωκράτους ἐκπροσωπευμένη ἀληθής φιλοσοφία παρασχοῦσα ἀναμφίλεκτον τεκμήριον τῆς ἀξιολογήσης καὶ τῆς ὑπεροχῆς της ἀπέναντι τῶν σοφιστικῶν τερμητῶν καὶ ληρημάτων, ὥφειλες μετὰ ταῦτα διὰ τῆς ἐπιπροσθέτου διαλέξεως τοῦ Σωκράτους μετὰ τοῦ Κρίτωνος, νὰ ὑπερασπίσῃ ἐκυρήνην κατά τε τῆς προκαταλήψεως τοῦ κοινοῦ ὅμιλου, ὅστις ὑπὸ ἀπειρίας συνέχεε τὴν σπουδαίαν ἐπιστημονικὴν συζήτησιν μετὰ τῆς ἀσκόπου σοφιστικῆς ἀντιλογίας καὶ κατὰ τῆς ἀδίκου κατακρίσεως τῶν δοκησισόφων λογογράφων, οἵτινες παραγνωρίζοντες τὴν φύσιν τῆς ἀληθῶς ἐπιστήμης καὶ τὴν δύναμιν της τίθενται αὐτὴν ἐν παρέργῳ, περιφρονοῦντες τοὺς φιλοσόφους ὃς μικρολόγους καὶ περὶ τὰ φαῦλα καὶ οὐδενὸς ἀξιας διατρίβοντας.

Ἐκ τῆς ἀναλύσεως οὖν τῶν τριῶν τούτων με-

ρικῶν διαλόγων καὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους σχέσεως ἔξαγαγόντες εἰς φῶς τὸν σκοπὸν τῆς ὅλης πραγματείας, εἰκότως θαυμάζομεν τὸ δεῖξιν καὶ τὸ ἔτεχνον τοῦ συγγραφέως περὶ την εὑρεσιν καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδιάσματος· διότι οὐδέν τι καίταν ἀργόν καὶ ἄκαιρον, ἀλλὰ τὰ πάντα κατὰ λογικὴν τινα ἀνάγκην συσπειροῦνται καὶ εκτευθύνονται πρὸς τὸ αὐτὸν σχμέτον, πρὸς τὸ αὐτὸν τέρμα, τὰ πάντα πρασφυῶς ἀλλήλοις συναρμολογοῦνται καὶ συμπλέκονται· ως μέλη τῆς αὐτῆς ἐνοργάνου ἐνότητος.

Οὐτὶ δὲ τοιοῦτός ἐστιν ὁ σκοπὸς τοῦ ὅλου διαλόγου, διτὶ δι Πλάτων συγγράφων τοῦτον ἐδεσπόζετο ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ νὰ συντάξῃ ἀπολογίαν τῆς γνώσεως φιλοσοφίας ἀπονέμων αὐτῇ τὴν ἐμπρέπουσαν θέσιν ἐν μέσῳ τῆς τότε ἐπικρατούσῃς διανοητικῆς καὶ ἡθικῆς μορφώσεως, τοῦτο προσεπιμαρτυρεῖται καὶ ὑπὸ τῆς τελευταίας φήσεως, ἵνα ὁ συγγραφεὺς βάλλει εἰς τὸ σόμα τοῦ Σωκράτους, παραγγέλλοντος εἰς τὸν Κρίτωνα νὰ βισσηίσῃ ἐπισταμένως αὐτὴν καθ’ ἐκυρήνην τὴν φιλοσοφικὴν ἐπιστήμην ἀδιαφορῶν περὶ τῶν μετεργομένων αὐτὴν εἴτε εἰσὶ χρηστοὶ εἴτε φαῦλοι. Διότι διὰ τῆς Σωκρατικῆς ταύτης παραγγελίας διδασκόμεθα διτὶ ἡ φιλοσοφία ἐπιδεικνύσσα αὐτὴν ἐκυρήνην καὶ ἀποκαλύπτουσα τὸν πραγματικὸν αὐτῆς πλοῦτον, διαλάμπει ἀπλέτω φωτὶ οὐδαμῶς ἐπισκοτουμένη οὔτε ὑπὸ τῶν ψευδῶς ἐπαγγελλομένων αὐτὴν σοφιστῶν οὔτε ὑπὸ τῶν εἴτε ἀγνοίας εἴτε δοκησισόφων ἐνεκεν ἐπιζητούντων νὰ τὴν παραμερφώσωσιν, ἀμαυροῦντες τὴν ἡλιοειδῆ τῶν χρωακτήρων της ἐνέργειαν.

Κεφαλληνίᾳ τῇ 1 Μαΐου 1871.

Η ΑΝΑΒΑΣΙΣ ΤΟΥ ΝΕΙΛΟΥ.

Η Αἴγυπτος εἶναι ἄλλη τις ἀπέραντος ὅσας δημιουργηθεῖσα ὑπὸ τοῦ Νείλου μεταξὺ τῆς ἐρήμου. Τὸ δέλτα κυρίως εἶναι δῶρον τοῦ Νείλου, ὑψωθὲν βαθυπόδιον ἐκ τῶν ὑδάτων διὰ τῆς γενομένης προσχώσεως ἐκ τῆς κατ’ ἔτος καταθέσεως τῆς ἱλύος τοῦ ποταμοῦ, δις τις διὰ τῶν ἐτησίων πλημμυρῶν του δαψιλεύει ἐπὶ πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον ὅχι μόνον τὴν ἱλύν ἥτις γονιμοποιεῖ τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀναγκαῖα πρὸς τὴν βλάστησιν ὕδατα. Επομένως ἡ καλλιεργουμένη γῆ εἶναι πράγματι ἡ κοίτη αὐτοῦ τούτου τοῦ ποταμοῦ, ἡ κατὰ τὸ μᾶλλον ἡ ἥττον εὐρεῖα λωρίς τῆς γῆς, τὴν ὅποιαν δ ποταμὸς κατακλύζει κατ’ ἔτος κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς μεγαλητέρας αὐτοῦ ἀναβάσεως. Πέραν ταύτης εἶναι ἐρημός στείρα καὶ ἀγονος.

Οἱ κάτοικοι τῆς Αἴγυπτου τῶν ὅποιων δ πλοῦτος

καὶ ἡ ὑπαρξία αὐτὴ ἔξαρτῶνται ἐκ τῶν ἐπιστίων τούτων πλημμυρῶν, ἀσπούδασαν μετὰ μεγίστης προσοχῆς τὴν φεράν· καὶ τὰς περιβόλους αὔτων, ἵνα δὲ φυσικῶς ἐπάμενον νὰ ἔλευσθῇ ἡ προσοχὴ των εἰς τοῦτο καὶ ὡς ἐκ τῆς περιοδικῆς ἐπανόδου τῆς πλημμύρας, καὶ ὡς ἐκ τῆς κανονικότητος τῶν φάσεων αὐτῆς. Οὕτω κατέτησεν τὸν ἔναρξιν αὐτῆς ἀναγγέλλει ἀκριβῶς τὸ αὐτὸ φαινόμενον, τουτέστιν ἡ ὑψώσις ἀναφράγνεται εἰς ὁρισμένην ἡμέραν, ἔξακολουθεῖ ἐπὶ χρονικὸν τι διάστημα, ἡ διάρκεια τοῦ ὅποιου εἶναι οὐχ ἕττον ὥρισμένη, καὶ μόλις διαφέρουσα κατέλιγας τινὰς ἡμέρας. Μετὰ ταῦτα ἐπέρχεται ἡ περίοδος τῆς ἐλαττώσεως, ἡ πρόοδος καὶ τὸ τέλος τῆς δποίας εἰναι ἐπίσης γνωσταὶ καὶ τακτικαί. Η κανονικότης αὗτη ἐκπλήσσει τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ ὁ Νείλος καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν δι' Αἴγυπτου ῥεον οὖδενα ἄλλον ποταμὸν δέχεται, καὶ ἡ αὐξησίς του γίνεται σάνε φαινομένης αἵτιας καὶ ὑπὸ οὐρανὸν ἐντελῶς γαλήνιον καὶ καθαρόν.

Εἰς τίνα λοιπὸν αἵτιαν ν' ἀποδοθῇ τοῦτο; Βεβαίως εἰς πληθύραν ὑδάτων κατὰ τὰς πηγὰς αὐτοῦ τε καὶ τῶν κυριωτέρων συμβολλόντων αὐτῷ ποταμίων, καὶ πληθύραν, προερχομένην ἐκ κλιματολογικῶν ἐπιφέροντων ἀμεταβλήτου χαρακτήρος. Άλλα τίνες εἰσὶν αἱ ἐπιφέροσι αὗται καὶ τίνι τρόπῳ ἐνεργοῦσι; Τοῦτο εἴναι διπλοῦν ζήτημα εἰς τὸ ὅποιον ἦτο ἀδύνατον νὰ δοθῇ ἀληθῆς λύσις πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῶν πραγματικῶν πηγῶν τοῦ ποταμοῦ τούτου, καὶ τῶν διαφόρων ποταμίων τῶν συμβολλόντων αὐτῷ. Άφ' ὅτου δικαῖος αἱ μεγάλαι ἐκεῖναι ἀξιορίαι ἡ ἔνωσις τῶν ὅποιων σχηματίζει τὸν αἰγύπτιον Νείλου ἔξηρευνθῆταν, καὶ ίδίως ἀπότου ὁ Speke Grant καὶ Baker ἀνεκάλυψαν τὰς δύο λίμνας αἱ τίνες εἰσὶ πράγματι αἱ πηγαὶ τοῦ λευκοῦ Νείλου, ἡ τούλαχιστον αἱ μεγάλαι δεξαμεναι ἐν αἷς συγκεντροῦνται τὰ ὑδάτα αὐτοῦ, δυνάμεθα νὰ διαβεβιώσωμεν ὅτι κατέγομεν πάσχον λεπτομέρειαν πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος. Εν τοσούτῳ πρὸν ἡ προσθμενεὶς τοῦτο, θέλομεν ἐκθίσαι τίνι τρόπῳ γίνεται ἡ ἀνάβοσις τοῦ Νείλου ἐν Αἴγυπτῳ, σημειοῦντες συγχρόνως τὰς ἀκριβεῖς χρονολογίας τῶν κυριωτέρων αὐτῆς φάσεων.

Ο αἰγύπτιος Νείλος δέρχεται, ἵτοι λαμβάνει τὸ δόνομα τοῦτο διάγονον κάτωθεν τοῦ Καρτουμ, εἰς τὴν θέσιν ὅπου γίνεται ἡ συμβολὴ τοῦ κυανοῦ καὶ λευκοῦ Νείλου, ῥέων οὕτω μέχρι τῆς Μεσογείου. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων ἀκρων γίνεται ἡ πλημμύρα, ἡ τις παρόγαγε μὲν τὸ γεωργήσιμον ἔδαφος τῆς Αἴγυπτου, ἔξακολουθεῖ δὲ καὶ μέχρι τοῦδε γονιμοποιοῦσα αὐτό. Οὕτω ὁ ἐν Καΐρῳ ἐπὶ παραδείγματι διαμένων, δύναται νὰ παρατηρήσῃ τὴν ἀκριβῆ ἐκεί-

νην τάξιν μεθ' ἣς τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς ἀναβάσεως παρουσιάζεται.

Η πρώτη ἀνάβασις τοῦ ποταμοῦ παρουσιάζεται πράγματι διάγονος ἡμέρας πρὸ τῶν θερινῶν τρεπῶν. Τὴν ἑσπέραν τῆς 5/17 Ιουνίου φαίνονται τὰ πρῶτα ὑδάτα, καὶ οἱ κάτοικοι ὀλοκλήρου τῆς Αἴγυπτου πανηγυρίζουσι τὴν ἐμφάνισιν διὰ δημοσίων ἑορτῶν. Τὰ ὑδάτα ταῦτα ἀναμένονται μετὰ μεγάλης ἀνυπομονησίας, καθ' ὅτι ὡς καθαρὰ καὶ διαυγῆ ἐλαττοῦσι τὰς ἀκαθαρσίας τοῦ ὑπάρχοντος ἥδη στασίμου ὑδάτος, τῆς δὲ προτεγγίσεως των προκυπεῖται ἐπὶ τινας ἡμέρας πυκνὴ δρόσος καθαρίζουσα τὸν ἀέρα ἐκ τῶν δηλητηριαζόντων αὐτὸν μιασμάτων. Τὰ πρῶτα ταῦτα ὑδάτα ἔρχονται ἐκ τοῦ κυανοῦ Νείλου· ἡ δὲ ἀνάβασις ἀπακόμητος ἀρχίσαται ἔξακολουθεῖ τακτικάτατα μέχρι τῆς 5/17 Ιουλίου, διὰ μιᾶς ἀναφαίνεται σπουδαίων ὑψώσις προερχομένη ἐκ τοῦ λευκοῦ Νείλου, οἱ τις συνεισφέρει μεγαλήτερον δύκον ὑδάτος ἡ ὁ κυανοῦς, συγχρόνως δικαῖος ἡ θέα τοῦ ποταμοῦ μεταβάλλεται, θελοῦται τουτέστι ὑπερβολικῶς, καὶ ἀπὸ τῆς 19/31 Ιουλίου λαμβάνει χρῶμα κοκκινωπὸν ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ποσότητος τῆς ζέύς θην σύρει μεθ' ἐκυτοῦ, καὶ τὸ χρῶμα τοῦτο διατηρεῖ μετὰ ταῦτα. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης τὰ ὑδάτα τοῦ Νείλου συνέρχονται ἐντὸς τῆς κοίτης των δι' Ισχυρῶν προχωμάτων ἐπὶ τούτῳ κατασκευαζομένων· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐκ τῆς δευτέρας ταύτης ἐξογκώσεως τῶν ὑδάτων ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ποταμοῦ κατακτᾷ οὐσιασθῶς ὑψηλοτέρα τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, καὶ ἐν ταύτῳ ἔξακολουθεῖ ἀναβαίνων ἐπὶ πολλὰς εἰσέτι ἐθεομάδας, ἀνοίγεται διέξοδος αὐτῶν εἰς τὰς διαφόρους μεγάλας διώρυγας, διὰ τῶν ὅποιων ἡ πλημμύρα διαδίδεται καθ' ὅλον τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ τόπου. Κατὰ δὲ τὰς πρώτας ἡμέρας τοῦ Δύγοντος ἀνοίγεται μετὰ μεγάλης ἐπισημότητος ἡ ἐν Καΐρῳ διώρυξ, καὶ αἱ γινόμεναι ἑορταὶ ὑπενθυμίζουσιν εἰς τὸν θεατὴν τὴν ἐπισημότητα μεθ' ἣς ὁ στρατηγὸς Ναπολέων κατὰ τὴν 6/18 Δύγοντος τοῦ 1798 ἐνεσχολούμενος εἰς τὸν ὄργανον τῆς παρ' αὐτοῦ κατακτηθείσης Αἴγυπτου, ἐπανηγύρισε τὴν τελετὴν ταύτην.

Η ἀνάβοσις ἐν τοσούτῳ ἔξακολουθεῖ καὶ μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἀλλ' εἰναι διλιγότερον ἐπαισθητὴ, καθότι ὁ Νείλος τότε ἀποτελεῖ πραγματικὸν θάλασσαν διακοσίων λευγῶν μήκους ἐπὶ 4—5 πλάτους, ἐπομένως τὸ ὑψός του δὲν δύναται νὰ αὔξανῃ εἰμὴ ἐλαφρῶς. Φθάνει τὸ ἀνώτατον σημεῖον τῆς ἀναβάσεως του κατὰ τὴν φθινοπωρινὴν Ισημερίαν μεθ' ἡμέρας ἐκατόν ἀπὸ τῆς πρώτης ὑψώσεως· ἐνίστε δικαῖος μετὰ τὰ πρῶτα σημεῖα τῆς ἐλαττώσεως τῶν ὑδάτων ἐπέρχεται νέα ἀνάβασις, καὶ τότε ἡ πλημμύρα διαρκεῖ 120 ἡμέρας. Τὴν 2/14 Οκτω-

θρίου ή καὶ βραδύτερον ἐνίστε, ἀρχεται ή ὑποχώρησις τῶν ὄρδάτων καὶ ἔξακολουθεῖ ἐπὶ τόσον χρόνον δύον σχεδὸν καὶ κατὰ τὴν ἀνάβασιν, μεχρισοῦ φθάσῃ τοῖς τὸ σύνηθες αἰγαλεον, ὅτε δὲ ποταμὸς ἔσει πλέον πούχως μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἡ ἀνάβασις ἐπεκτείνεται. Ἐκ τούτου οἱ ἀρχαῖοι Αἰγαλητοι κατεμέτρουν τὸν χρόνον καὶ τὰς γεωργικὰς ἐργασίας τῶν σύμφωνα μὲν τὰς διαφέροντας φάσεις τοῦ ποταμοῦ, διαιροῦντες τὸ ἔτος εἰς τρεῖς περιόδους ἢ ἕκατὸν εἴκοσιν ἡμερῶν ἐκάστην. Η πρώτη τούτων ἀρχομένη ἀπὸ τῶν θερινῶν τροπῶν καὶ διαρκοῦσα μέχρι τῆς φθινοπωρινῆς ἰσημερίας, ἥτο τοῦ πλευριμύρας τῆς γονιμοποιούσης τὴν γῆν· ἡ δευτέρα, ἡ τρίτη, βλαστήσεως, ἤρχετο ἀπὸ τῶν μέσων Οκτωβρίου, ὥραν τῆς σπορᾶς; τῶν καρπῶν καὶ ἐλαγῆς τὸν Μάρτιον ὅτε ἤρχετο τὸ θέρος· καὶ ἡ τρίτη, ἀρχομένη ἀπὸ τῆς ἐφευρῆς ἰσημερίας συνεπλήρου τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ λήγουσα κατὰ τὰς θερινὰς τροπάς.

Ἐκθέσαντες οὖτο τὰ φρινόμενα ταῦτα ἐρχόμεθα ἡδη νὰ εἰπωμένη τινα καὶ περὶ τῶν περιγόντων αὐτὰ αἰτίων καὶ τῶν λόγων οἵ τινες ἔξακολουθοι τὴν περιοδικὴν ἐπάνοδον αὐτῶν μετὰ τοσαύτης ἀκριβείας.

Ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ ὁροπεδίου τῆς Ἀφρικῆς καλλιταῖ δύο μεγάλαι λίμναι, αἱ δυομασθεῖσαι Βικτώριας Νυάνζα, καὶ Ἄλβερτ Νυάνζα· αὗται δὲ εἰσίν αἱ δύο μεγάλαι δεξαμεναι τῶν πηγῶν τοῦ Νείλου· οἱ ἐπικρατοῦντες ἐκεῖ ἀνατολικοὶ ἄνεμοι, ὠθοῦσι πρὸς τὰ δρῦ τοὺς ἐκ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ ἀναδίδομένους ἀτμοὺς, οἱ τινες συμπυκνοῦμενοι καὶ καταπίπτοντες εἰς βροχὴν ἡ γιβνα προένοσι τοσαύτην ὑγρασίαν, ὥστε ἀν καὶ ἡ χώρα ἐκείνη κεῖται ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν, δὲ μέσος δρος τῆς θερμοκρασίας οὐδέποτε ὑπερβαίνει τὸν τοῦ Καΐρου (24°). Μῆνες τινες, ἀκριβῶς οἱ τοῦ ἡμετέρου χειμῶνος, εἰσὶν ἐκεῖ ἔγρατεροι καὶ θερμότεροι τῶν ἐπιλοίπων τοῦ ἔτους, καὶ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἡ ἐπιφάνεια τῶν μεγάλων ἐκείνων λιμνῶν ταπεινοῦται ὀλίγον συνεπείᾳ τῆς ἔξακτησεως. Ἀλλὰ περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰανουαρίου ἀρχονται αἱ βροχαὶ, αἱ τινες ἔσογκοῦσι τοὺς διαφόρους χειμάρρους, αὔξανομένους καὶ ἐκ τῆς τῆξεως τῆς γιβνος, κατὰ συνέπειαν παρατηρεῖται τότε ὑψωσίς τις τοῦ Λευκοῦ Νείλου καθισταμένη ἐπαισθητὴ ἐν Γονδοκόρῳ τὴν 42 Φευρουαρίου (ε. π.) καὶ ἡ τις λαμβανομένης ὑπὸ δψιν τῆς ταχύτητος τοῦ ρεύματος ὥφειλε νὰ φενῇ εἰς τὸ Καρτούμ τὴν 25 Μαρτίου. Ἐπειδὴ διμως ἀπὸ Γονδοκόρου μέχρι Καρτούμ ὁ Λευκὸς Νείλος διέρχεται δι' ἀπείσων ἐλιν, τὸ πλάτος τῶν ὄποιων εἶναι ἵσον πρὸς τὸ τῆς Ἀδριατικῆς, καὶ ἐν μέρει ἐμποδίζεται δὲ ῥάνς αὐτοῦ ἐκ τε τῆς ἔξπλοσεώς του ἐπὶ τοσαύτης ἐπιφανείας, καθὼς καὶ ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ νὰ συμπαρασύρῃ τὰ στάσιμα καὶ ἐλώδη παλαιά ὄδατα, ἃ τινας ἐμ-

ποδίζουσιν οὖσιαδῶς; τὸ ρεῦμα, διὰ ταῦτα ἀντὶ νὰ φανῶσιν εἰς τὸ Καρτούμ τὰ πρῶτα νέχ ὄδατα τὴν 25 Μαρτίου, παρουσιάζονται μόνον τὴν 7 Μαΐου ἀροῦ προηγήθησαν τὰ ἀκάθαρτα καὶ ἐλώδη ὄδατα, ἃ τινας καλούμενα ὑπὸ τῶν ἐντοπίων πράσινα φθάνουσιν εἰς Κάιρον περὶ τὴν 25 Μαΐου.

Αἱ βροχαὶ ἐν τοσούτῳ ἀπαρχίσσουσι εἰς τὰς περὶ τὰς λίμνας ἐκείνας χώρας ἔξακολουθούσιν ἀνευ δικκοπῆς ἐπὶ διαφόρους μῆνας, καὶ ἡ ἀνάβασις τοῦ Λευκοῦ Νείλου προχωρεῖ, εἰ καὶ βραδέως κατ' ἀρχὰς ὡς ἐκ τῶν καλυμμάτων ἃ τινας ἀπαντῶσι τὰ ὄδατα εἰς τὸν δρόμον των. Κατὰ τὸν αὐτὸν περίπου καιρὸν ἀρχεται καὶ ἡ ἐποχὴ τῶν βροχῶν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου καίται ἡ λίμνη Ταάνα, ἡ δεξαμενὴ αὕτη τοῦ Κυανοῦ Νείλου. Η περίοδος αὕτη ἀρχεται ὀλίγον βραδύτερον ἡ κατὰ τὰς ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν χώρας, καὶ διαρκεῖ ὀλιγώτερον καιρὸν, ἀλλ' ὁ Κυανοῦς Νείλος κατέγων διπλασίαν κλίσιν τῆς τοῦ Λευκοῦ, καὶ περιωρισμένος ὡν καθ' ὅλον τὸ μήκος τοῦ ροῦ αὐτοῦ μεταξὺ ὑψηλῶν ὄχθων αἵτινες συνέχουσι τὰ ὄδατα, ἐπιβρέαζεται ταχύτερον ἐκ τῆς αὔξησεως τῶν ὄδατων, καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἀνάβασις τοῦ φαίνεται εἰς τὸ Καρτούμ τὴν 15 Ἀπριλίου ἥτοι 22 ἡμέρας πρὸ τῆς τοῦ Λευκοῦ Νείλου. Τὰ ὄδατα αὐτοῦ ῥέοντα ἐπὶ βραχωδῶν κλιτύων εἰσὶ καθαρώτατα, καὶ εἶναι αὐτὰ ἐκείνα ἃ τινας φθάνοντας εἰς Κάιρον περὶ τὰς θερινὰς τροπάς προένοσι τὴν πρώτην ἀνάβασιν τοῦ ποταμοῦ, καὶ μεγύνεται μὲ τὰ παλαιὰ πράσινα διασκεδάζουσι τὰς ἐπιβλαβεῖς ιδιότητας τούτων. Εν τῷ μεταξὺ ὁ Λευκὸς Νείλος κατακλύσας τὰς ἀναθεν τοῦ Καρτούμ ἀχανεῖς ἐλώδεις ἐκτάσεις καὶ ἀναπληρώσας τὴν ἐκ τούτου ἀπώλειαν μεγάλου ὅγκου ὄδατων ἐκ τῶν ἔξακολουθουσῶν βροχῶν, εἰσέρχεται εἰς τὸ τακτικὸν ρεῦμα του καὶ ἡ ὑψωσίς του γίνεται πλέον καταφανής. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ὅγκος τῶν ὄδατων αὐτοῦ εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλύτερος τῶν τοῦ Κυανοῦ, προένετε τὴν αἰφνιδίαν ἐκείνην καὶ ταχεῖται ἀνάβασιν τοῦ αἰγαλητοῦ Νείλου ἡ τις, ὡς εἴπομεν, γίνεται ἐν Καΐρῳ τὴν 5 Ιουλίου, καὶ διὰ τῆς διποίας πληροῦνται αἱ διάρροοι διώρυγες καὶ πλημμυρεῖται ὁ τόπος. Ή δὲ μεγάλη ποσότης τῆς ίλνος ἦν τὰ ὄδατα ταῦτα φέρουσι μεθέασταν, καὶ ἡτοι δὲν κατακαθίζει ἐφόσον τὰ ρεύματα κινοῦνται, καθιστᾶ τὰ ὄδατα τοῦ ποταμοῦ κοκκινωπά, καὶ παχύνεται καὶ γονιμοποιεῖ τὰς κατακλυσθείσας γαλαζανίας, ἐφ' ὧν ἡ ίλνη αὕτη κατακαθίζει διαρκούστης τῆς πλημμύρας. Αἱ γαῖαι αὗται ἐσχηματίσθησαν διὰ τοῦ τρόπου τούτου πρὸς βλάσην τῶν ὑπὸ τὸν ἰσημερινὸν χωρῶν, ἐξ ὧν ὁ Λευκὸς Νείλος ἀφειρῶν κατ' ἔτος μεγάλους ὅγκους γῆς συμπαρασύρει μεθέαστον. Ἐφ' δεσού αἱ βροχαὶ ἔξακολουθούσι ραγδαῖαι καὶ διαρκεῖς εἰς τὰς χώρας ἐκείνας,

ἡ ἀνάβασις τοῦ ποταμοῦ ἐξακολουθεῖ, ἡ δὲ κατάβασις δὲν ἀρχεται εἰμὴ περὶ τὴν φυινοπωρινὴν Ισκυρίαν, διότι βρογχαὶ χωρὶς νὰ παύσωσιν ἐντελῶς δὲν εἶναι δύναμις πλέον καὶ ἀρκετὰ ἄρθρον οὐστε νὰ δύνανται νὰ κρατήσωσι τὰ ὅδατα τοῦ ποταμοῦ τόσον ὑψηλά· οὐχ ἡττον τὰ ἐξ αὐτῶν ὅδατα συγχεντρούμενα εἰς τὰς προαναφερεθείσας λίμνας συντελοῦσι μεγάλως εἰς τὸ νὰ βραδύνωσι τὴν κατάβασιν τοῦ ποταμοῦ, καὶ ἐξακολουθοῦσιν ἐπὶ τινας μῆνας ἀκόμη παρέχοντα ποσότητά τινας ὕδατων εἰς αὐτόν.

Οὕτων πράγματι· ἡ ἀνάβασις τοῦ Νείλου δρεῖται εἰς τὴν κλιματολογικὴν κατάστασιν τῆς Ἀβυσσινίας καὶ τοῦ ὑπὸ τὸν ισημερινὸν ὁροπέδιου τῆς Ἀφρικῆς (καθότι ὑπὸ τὰ τροπικὰ ἐκεῖνα κλίματα αἱ ὥραι τοῦ ἔτους εἰσὶν ἀμετάβλητοι), καὶ εἰς τοὺς τακτικώτατα πνέοντας ἀνατολικοὺς ἀνέμους, οἵτινες ὀθοῦσι τὰς ἐκ τοῦ Ινδικοῦ ωκεανοῦ ἐξατμίσεις πρὸς τὸ κεντρικὸν ὁροπέδιον τῆς Ἀφρικῆς. Εἰς ταύτην λοιπὸν τὴν ἀτμοσφαιρικὴν κατάστασιν τῶν μερῶν ἐκείνων δυνάμεθα μόνον νὰ ἀνεύρωμεν τὰς πρωτίστας αἰτίας τοῦ παραδόξου τούτου φαινομένου, τὸ δόποιον ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἔμενεν αἴνιγμα ἀλυτον καὶ περίπλοκον.

('Εκ τοῦ Ἀγγλικοῦ)

I. ΔΥΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΗΣ.

(Ιουνάχ. καὶ τίλος. ίδε φύλλ. 510.)

Άλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἡ ὄνομασία *Mátrix* καὶ ἀπαντᾷ καὶ ἴδιᾳ παρὰ τῷ τίτλῳ τοῦ ἐπισκόπου λεγομένου «*o Matrīcē*». Πλειστα δεκα ἔγγραφα ἐπισκόπων διαφέρων χρόνων μαρτυροῦσι τοῦτο διὰ τῶν ὑπογραφῶν αὐτῶν· ἐν τῶν ἔγγραφων τούτων ἵδε παρὰ Κωνστ. Σάμα (Τουρκοκρατ. Ἐλλ. σελ. 200) ἐκδεδομένον κατὰ τὸ 1612 Οκτωβρίου 8 πρὸς τὸν Δοῦκα Νεβέρ, καὶ φέρον τὴν επραγίδα τοῦ τότε ἐπισκόπου Νεοφύτου, ἐν ἡ παρατηροῦνται ὅδοι χεῖρες, ἐξ ὧν ἡ μὲν πρατεῖ ξίφος ¹⁾, ἡ δὲ ἐπέρα σταυρός μετὰ δύο ἀστέρων κλ. πέριξ δὲ ἀναγινώσκεται τὸ ὄνομα «*Nεοφύτος, ταπειγός ἐπισκοπος Matrīcē*». Εἰσχάτως δὲ εἰς Οίτυλον ἐν τῇ οἰκίᾳ Ζαγκλῆ Στεφανοπούλου, τοῦ πάπκου τοῦ δόποιου δημοσιεύεται ἡδη ἡ βιογραφία ἐν *Παγδώρᾳ* Τόμ. ΚΑ', σελ. 41.

¹⁾ Μὲν χρατεύσας τὸ ξίφος χεῖρ εἶναι τὸ σύμβολον τῆς φυσικῆς τοκογραφίας τῆς Μάνης, διπερ καὶ εἰς τὴν σημείαν αὐτῶν οἱ Μανιάται ἀφερεν κατὰ τὸν μεσαιῶνα. Τοιαῦτην σημείαν ἔχουσαν χεῖρα βαστεύσαν ξίφος, δικονιζομένην ἐν τῇ οἰκίᾳ Γερμανοῦ Μαυρομιχάλη θέλω ἔξικονίσει ἐν τῇ προσεχῶς εἰδούσομένη Τοκογραφίᾳ τῆς Μάνης. Περὶ τοῦ βραχίονος Μάνης (Brasão do Matão) ίδε ἀγνούτων τὰ ἀρχῆ τῆς παρεύστης διατριβῆς ἐκτιθειμένης.

ποτύχησε νὰ εῦρε τὸ ἔξιτος ἔγγραφον, διπερ ἡδη τὸ πρώτον δημοσιεύσα, ἔχον ώστε·

«Ἐφάνη ἐμένα καλὸ τοῦ Μιχαλάκη τοῦ Κοσμᾶ τοῦ ἀντωνοπούλου καὶ ἐλαβε ἀπὸ τὸ Δεσπότη γρόσια πενήντα, νὰ γροικιοῦνται εἰς ἓνα χρόνο τὰ δέκα ἔνδεκα, καὶ διὰ βεβαίωσι καθαρὴ τοῦ ἔδωσα τὰ μαχαίρια μου εἰς τὰ χέρια του καὶ ἡ δὲν ἡθελα τοῦ δώσει τὰ δαπάνα του εἰς τὸ χρόνο νὰ μὴν ἔχω πλέον νὰ κάμω εἰς τὰ μαχαίρια μόνο νὰ ἔνε καλὰ δομένα.

1660. Απριλίου 26.

† ἐγ̄ ὁ Μιχαλάκης στέργομαι τὸ ἄνωθε γεγραμμένο † Ηλίας Στεφανόπουλος μάρτυρας.

Ο Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Μαΐνης Ιωάσαφ.

Ἐκ τοῦ ἔγγραφου τούτου ἀποδεικνύεται, δτι μετὰ τὸν Νεόφυτον, ἀγνωστὸν πόσον ζήσαντα, ἀναφίνεται ἐπίσκοπος Μαΐνης ὁ Ιωάσαφ, ἀλλὰ καὶ οὗτος πόσον ἐπέζησεν ἀγνοεῖται. Ἐδρα τῶν ἐπισκόπων ἦν τὸ τῆς Μαΐνης φρούριον, ἐξ οὗ καὶ δ τίτλος ὁ ἐπισκοπικὸς προηλθεν. Άλλὰ τὰ περὶ τοῦ φρουρίου τούτου παρακατιόντες θέλομεν διεξέλθεις ἐν ἐκτάσει. Πρότερον ἡ ἐπαρχία Οίτυλου εἶχε πέντε ἐπισκοπάς, αἵτινες ἦσαν αἵδε· Α' ἡ τῆς Μαΐνης. Β' ἡ τοῦ Ζυγοῦ. Γ' ἡ τῆς Μηλέας. Δ' ἡ τῆς Λαδρουΐστης καὶ Ε' ἡ τοῦ Σταυροπηγίου ή Ζαρνάτας. Ο τελευταῖος ἔπειτα ἔλαβε καὶ τὸν τίτλον τὸν δε «Μητροπολίτης Ζαράτας, ὑπέρτιμος καὶ ἐξαρχος κάσης Μαΐνης». Άλλοι οἱ πέντε θρόνοι συνεχωνεύθησαν εἰς ἓνα, τὸν τοῦ Οίτυλου, οὗ καὶ φέρει δὴ δημοσιοποίησε τὸν τίτλον.

Ἐκ πάντων τούτων συνάγεται, δτι τὸ δνομα *Matrīcē* εἶναι τὸ ἀληθὲς δνομα τῆς Μάνης ἀναμφίριστως. Άλλὰ πόθεν προηλθε τὸ δνομα; πῶς καὶ διατί καὶ μέχρι ποίων αἰώνων ἀναβάνει ἡ καταγωγὴ τῆς ὄνομασίας ταύτης; — Εἰς τὰς ἀρενάς ἡμῶν ὑποβοηθούμενοι παρὰ τῆς ιστορίας, τοπογραφίας καὶ ἐτυμολογίας, ἀς προσπιθήσωμεν ὑπας τύχωμεν τοῦ σκοπουμένου.

Καὶ παρὰ μὲν τοῖς ιστορικοῖς ἀνευρίσκομεν καὶ ἴδιᾳ παρὰ Κωνσταντίνῳ τῷ Πορφυρογεννήτῳ τάδε εἰστέον δτι οἱ τοῦ Κάστρου Μαΐνης οἰκήτορες οὐκ εἰσιν ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῶν προρρήθεντων Σλαβώνων κλπ. (Κωνστ. Πορφυρογ. πρὸς τὸν ίδιον υἱὸν Φωμανὸν σελ. 134. ἐκδ. Βανδουρ.). Ενταῦθα λοιπὸν βλέπομεν, δτι ἡ καταγωγὴ τῆς ὄνομασίας Μαΐνης ἀναβάνει μέχρι τοῦ Η' αἰώνος μ. Χ. καὶ δτι ἦν περιωρισμένη εἰς τὴν διοικητικὴν περιφέρειαν τοῦ φρουρίου Μαΐνης μόνον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπεκταθείσας καθ' ἀπασκον τὴν Δακωνικὴν, κατ' ὀλίγον ἔξενήσεις καὶ διασώζεται μέχρι σήμερον. Ποῦ δὲ ὑπῆρχε τὸ φρούριον τῆς Μαΐνης, καὶ ποία τὰ αἵτια τῆς εἰς